

Nhà văn Mỹ - “Chăm sóc bạn trẻ ngày”

Tên: Giả: Hi&#u Minh

Thứ Ba, 18 Tháng 11 Năm 2008 12:08

Ng&#i nh&#p c&# d&# thành “tù nhân” c&# a nh&# ng giá tr&# mang theo t&# quê h&# ng và b&# giam c&# m trong “c&# m b&# y” c&# a “thiên đ&# ng” v&# i nh&# ng giá tr&# và gi&# c m&# M&#. Hoà nh&# p không đ&# nh&# ng quên h&# n ngu&# n g&# c thì cũng không th&#. Đó chính là s&# “lênh đ&#nh” trong chính tâm h&# n nh&# ng ng&# i nh&# p c&# ...

Báo cho ng&# i b&# n, tôi s&# p sang M&# làm vi&# c dài dài, anh tròn m&# t “&# Vi&# tNam, công vi&# c t&# t, nhà c&# a đ&# y đ&#, n&# i ngo&# i qu&# qu&# n, không hi&# u c&# u còn đi ki&# m ti&# n làm gì. Hâm quá tr&# i”. Trong suy nghĩ c&# a anh, sang M&# ch&# vì t&# đô la xanh đ&#. Th&# i ph&# thông, h&# c l&# ch s&# Columbus thám hi&# m châu M&# r&# t thú v&#, tôi quy&# t ra đi cho bi&# t mùi v&# x&# cao b&# i tìm vàng.

T&# Hà N&# i đ&# y khói b&# i, còi xe &# m t, không khí &# m m&# c c&# a vùng nhi&# t đ&# i, sau 26 gi&# bay đ&# n Washington DC, c&# m giác nh&# t&# cánh đ&# ng tr&# a hè n&# ng g&# t &# Qu&# ng Tr&# b&# c vào m&# t khách s&# n có đ&# u hòa mát l&# nh.

Xu&# ng sân bay qu&# c t&# Dulles đã th&# y n&# c M&# hi&# n ra nh&# trong m&#. R&# ng cây xanh mát hai bên đ&# ng, nh&# ng b&# i hoa r&# c r&# đ&# i n&# ng vàng. Đoàn xe h&# i t&# ng ch&# ng dài nh&# vô t&# nT&# DC nhìn sang Virginia, nh&# ng tòa nhà cao t&# ng l&# ng l&# y soi bóng bên dòng sông Potomac êm đ&# m trong chi&# u tà. Th&# p thoáng nh&# ng bi&# t th&# trong r&# ng nh&# c&# tích và nh&# ng th&# m c&# xanh mông mênh. B&# u tr&# i yên &# và không khí trong lành. “Gi&# c m&# M&#” và “thiên đ&# ng” này qu&# có th&# t, ít nh&# t là c&# m giác c&# a tôi lúc đó.

Nh&# bao ng&# i l&# n tu&# i khác, tôi đ&# n đ&# t n&# c này và nghĩ s&# &# m&# t th&# i gian, h&# c h&# i kinh nghiệm, trao đ&# i ti&# ng Anh và quay v&#. G&# p s&# p ng&# i Pháp, ông t&# m t&# m: “Tôi t&# i đây sáu tháng đ&# công tác và mu&# n nâng cao trình đ&# ti&# ng Anh. Nh&# ng r&# i sau 15 năm nay, tôi v&# n đang h&# c...ti&# ng M&#”. Theo ông, Hoa K&# là cõi thiên đ&# ng v&# i c&# m b&# y ng&# t ngày, ng&# i nh&# p c&# b&# c vào, khó thoát kh&# i vòng kim cô c&# a American Dream.

Những câu chuyện - “Chuyện kỳ lạ ngày nay”

Tên: Giỏi Minh

Địa chỉ: Ba, 18 Tháng 11 Năm 2008 12:08

Số đã đăng của Hội Chữ Thập đỏ

Giúp người đi học nghèo p M đã từng trao đổi email trước đó, anh thản nhiên hỏi tôi “Anh tên gì, Thái Lan hay Trung Quốc?”. Tôi nhìn anh ta không chớp mắt: “Cha mẹ này nghĩ mình là hành tinh khác đến chăng?” với cảm giác niềm tự hào dân tộc bùng nổ.

Nhưng thêm vài tuần, tôi phát hiện, người M bình dân không quan tâm đến tên họ của người. Nếu biết tên Việt Nam, đôi người còn hỏi, hình như đó còn chỉn tranh. Số vô tâm của người M và ngu ngốc của mẹ tôi ai đó là hết sức bình thường. Có thể, bản thân hay dòng tộc là người nhập cư, họ cũng người M thu nhập “toàn cầu”.

Kể từ năm 1620, khi chuyến đầu tiên của người Anh cập bến New York đến nay, ngày ngày vẫn có hàng ngàn người nhập cư. Thời gian đầu tiên là người Anh, người Âu, rồi dân từ khắp nơi trên thế giới, châu Phi, châu Á, và sau gần 400 năm đã làm nên Hội Chữ Thập đỏ Hoa Kỳ với hơn 305 triệu dân.

Trong dòng người đó, số người Việt ta cũng đáng kể, khoảng 1.5 triệu người Việt. Họ sống rải rác ở nhiều bang trong đó có phần lớn tập trung ở California và Texas. Khoảng 30-40 ngàn người Việt, phần đông có học vấn cao và công việc tốt

Virginia

và

Maryland

, thành phố

Washington

DC

.

Ở đây, mọi người Việt có sự phân biệt chủng tộc và nhiều người không gặp ai. Thậm chí gia đình Việt nào cũng có thể nghe được một câu chuyện và sự hiểu biết sao họ bỏ rơi vùng đất mới.

Người nhập cư và “giấc mơ Mỹ” (American Dream)

Nhà văn M - “Cơm bưng ngót ngào”

Tác Giả: Hi&#u Minh

Thứ Ba, 18 Tháng 11 Năm 2008 12:08

Đến M là n đầu tiên, b n s b choáng ng p b i đ t n c r ng l n, n p s ng vẫn minh công nghiệp v i n n khoa h c k thu t tiên tiến. T Đông sang Tây có b n múi gi khác nhau v i 50 bang, riêng bang California đã có di n tích h n Vi t Nam ta. Ng i nh p c đ n t các qu c gia nghèo, b t k ngu n g c nào, cao sang hay th p kém, t gi i th ng l u hay ng i bán ph c a Sài Gòn x a, đ u th a nh n “gi c m M” là có th t.

N u so sánh v i quê nhà, t ng i y tá, lái xe, công nhân xây đ ng đ n nh ng nhân viên ngân hàng hay qu n lý cao c p, thu nh p t i đây nh m . V i th ch tam quy n phân l p đ i s giám sát c a quy n l c th t là báo chí, cu c s ng x s này khá an toàn vì lu t pháp th ng tôn, l ng b ng cao, ch đ b o hi m t t, h u trí đ m b o, giáo d c mi n phí cho h c sinh ph thông, và c v n đ t do, dân ch , quy n con ng i.

Nh i u ng i đã nai l ng ra làm vi c mong có ti n đ tr i. Anh ch quán trên đ ng Pennsylvania k r ng, anh đi làm v văn phòng, t 9 gi sáng đ n 6 gi chi u, đi th ng t i qu y bar bán r u giúp v bán ph kèm pizza và 2 gi sáng m i v đ n nhà. Có vài ng i giúp vi c theo gi nh ng hai v ch ng v n lo t mua hàng, n u n ng đ n r a bát. Cu i tu n g n nh th c tr ng đ m vì khách đ ng. Ma l c c m làm gi u đã giúp h không c m th y m t m i. Th t h nh phúc khi làm ra c a c i b ng chính s c lao đ ng và đ c đ n đáp x ng đ áng.

Chăm ch , gi i giang và chuyên nghiệp s không bao gi m t vi c, cu c s ng đ c đ m b o và th m trí tr thành gi u có. Nhà c a xe h i đ c vay tr góp. Sau vài ch c năm lao đ ng l ng thi n có th làm ch ngôi nhà n a tri u đô la. Nh ng ng i m t vi c làm, vô gia c hay ăn xin h u h t là l i bi ng, tr m c p b tù t i và không bi t l ng s c mình trong chi tiêu, m i ra nông n i đó.

Tôi g p m t bác làm công vi c hành chính c quan, ra đi t 20 năm tr c. Tuy có b ng lu t th i Sài Gòn (cũ) nh ng sang đây lúc đã x chi u nên bác nh n nh ng vi c l ng th p đ nuôi ba đ a con. V n năng đ ng, t hai bàn tay tr ng, bác đã gây đ ng m t gia đình r t đàng hoàng bên Virginia. Ba đ a con t t nghiệp đ i h c, có b ng k s và bác s đ ng hành ngh v i l ng r t cao.

Bác tâm s “ Vi t Nam, có l tôi s ch đ s c cho m t đ a vào đ i h c. Sang đây có ch đ vay ti n cho con vào đ i h c nên chúng m i đ c b ng c p tiêu chu n qu c t dù nhà nghèo”. S ph n đ y bác sang m t b n b khác. K di u thay, bác th c hi n gi c m c a mình v i m t

Những câu chuyện - “Cổ mĩ và nghệ thuật”

Tác Giả: Hi&u Minh

Thứ Ba, 18 Tháng 11 Năm 2008 12:08

cái nghề hát s& c bình thường ng& t& i m& t n& i xa l& . Đ& i v& i tôi, bác chính là th& n t& ng thành đ& t trong American Dream.

Còn biết bao nghề ng& ng m& t Việt thành công khác. Có ng& i vào Nhà Tr& ng làm c& v& n hay làm ông chủ gi& u có Silicon Valley. Ph& n đông ng& i Việt Nam v& n yêu lao đ& ng, chủ u khó làm ăn đã đ& nh c& bên Mỹ yên & n và hòa nh& p v& i xã h& i d& dàng.

Giá trị Mỹ - American Values

N& u h& i giá trị đ& t n& c “con Rồng cháu Tiên”, không phải ai cũng tr& i đ& c. T& ng t& , đ& t câu hỏi “Giá trị Mỹ là gì?” rất đ& , nh& ng tr& i l& i r& t khó và phức t& p. Ti& n s& Thomas Grouling (Trung tâm nghiên c& u quốc t& , Đ& i h& c Drake) gói g& n trong m& y t& : Cá nhân, giáo d& c, gia đình và riêng t& (individualism, education, the family and privacy). Ngoài ra, phải kể đ& n t& do cá nhân, t& i c cánh sinh, c& n cù, c& h& i bình đ& ng, v& t ch& t, th& i gian là ti& n b& c hay kể c& s& c& nh tranh không khoan nh& ng.

Đ& i v& i ng& i Mỹ, vai trò cá nhân t& i quan trọng. Nó đ& c th& hi& n trong cách xã h& i phát triển, trong giáo d& c, sinh hoạt gia đình, văn hóa và đ& c luật pháp h& tr& . Các công ty gia đình hay c& a cá nhân đã đóng vai trò l& n trong n& n kinh t& . “Làm ông chủ c& a chính mình” là m& t trong nh& ng “gi& c m& Mỹ” nghệ thuật nh& t.

Đ& n tr& ng, h& c sinh h& c t& p m& t ph& n nh& trên l& p, còn l& i s& ph& đ& o t& i gia, ngoài xã h& i, thông qua các buổi đi th& c t& , trao đ& i và ph& n bi& n. M& i tr& ng có m& c tiêu đ& o t& o riêng, gia đình có th& tham gia vào ch& ng trình đ& y và h& c cho các em. Câu nói nổi ti& ng “B& n có th& tr& thành b& t k& ai” đã giúp cho n& n giáo d& c đ& c đ& nh h& ng theo phong cách t& h& c, hoàn thi& n b& n thân đ& tr& thành ng& i t& t nh& t có th& , phát triển tài năng và vì th& đóng góp cho xã h& i t& i & u nh& t. Đ& t n& c không câu n& b& ng c& p mi& n là phải có kh& năng, nên đã t& o ra thiên tài tin h& c nh& Bill Gates hay Steve Jobs, không t& t nghĩ p đ& i h& c, nh& ng giàu có nh& t nhì th& gi& i.

Ng& i ta nói gia đình là n& n t& ng c& a xã h& i qu& không sai. & Mỹ, trong gia đình, b& m& đ& c con cái tôn trọng và ng& c l& i, con cái có th& tranh luận v& i b& m& m& t cách bình đ& ng. B& m& vào phòng con phải gõ c& a. Có nhi& u cung cách & ng x& “mu& n nói ngoa làm cha mà nói”, nh& ng ng& i Mỹ không chấp nh& n cách s& ng hay qu& n lý áp đ& t. Cha m& mu& n khuyên con đi& u gì không th& ra l& nh hay c& m roi d& a mà phải “đ& m phán” khéo léo đ& n khi đ& a tr& đ& ng ý.

Đến chơi nhà bạn bè, bạn sẽ được đón tiếp thân mật và bữa “cà phê nhiên nhiên nhà”. Họ tôn trọng sự lựa chọn cá nhân nên ít khi gắp thức ăn cho khách mà chỉ mời thích, món này có thể bò, món kia thêm rau bắp cải. Khách nào đem theo thức ăn thì tìm đồ ăn hay ra hiện ngay mặt mình cũng không ai hỏi tí sao.

Tôn trọng chủ nhân riêng tư là một “giá trị Mỹ” khác. Nó thể hiện trong cách bố trí các phòng trong ngôi nhà để quan hệ gia đình, bạn bè và xã hội. Khu nhà ở thường được thiết kế trong môi trường cây xanh và tĩnh lặng tuy tiện di chuyển, xe cộ ít chụm qua. Ngay trong nhà liên lạc internet với thế giới cũng ngày càng không bị ai quấy hay làm phiền.

Câu chào đến gần “Hello” không kèm theo những câu hỏi như “Việt Nam ta đã làm khách úc kiêu: “Bác năm nay bao nhiêu, làm gì có khá không, cháu nhà đi làm chưa?”. Một số người Mỹ không có gia đình, thú cưng nuôi súc vật như chó, mèo, nên không thích ai hỏi về con cái hay bạn đời. Gặp dân “bóng”, lời chào “Hi” vô tình vô phốt sẽ tránh phải chọn cách chào “cháu” hay “anh”.

Nhà Cafe M, cái “tôi” trong mỗi con người chính là để ngỏ cửa thành công. Người Mỹ luôn liên quan vào ngày mai và tin rằng mọi việc sẽ tốt. Cách nhìn luôn hướng tới tương lai đã giúp xã hội tiến bộ trong khoa học, y tế và công nghệ mà các quốc gia khác đôi lúc chần chừ.

Người đến Mỹ và mang theo văn hóa riêng vẫn được chào đón vì họ tôn trọng bạn bè con người, “bạn là bạn, tôi là tôi và cả hai làm nên chúng ta”. Bạn có thể giúp văn hóa của họ thêm phong phú, giúp người Mỹ cũng tìm cách gây dựng những việc tốt. Họ coi việc giúp đỡ người khác là đạo đức và trách nhiệm.

Khu chợ Eden hay Bolsa của người Việt, phố Tàu của người Hoa, chùa chiền của đạo Phật hay thánh đường Hồi giáo được tôn trọng như những siêu thị Mỹ hay nhà thờ Thiên Chúa giáo. Sự đa dạng về dân tộc, văn hóa, phong tục và những bạn bè riêng của từng người đã góp phần phong phú thêm cho American Values.

“Mỹ Cafe” trên “thiên đường”

Ngái b&#n x&# Bangladesh cho tôi xem câu chuyện “M&# cơm bưng trên thiên đ&#ng” (cùng tên m&#t b&# phim M&#), viết về s&# ph&#n nh&#ng ng&#i nh&#p c&# đ&#n t&# chính t&# qu&#c anh. Bài báo mô t&# m&#t ng&#i nh&#p c&# l&#n tu&#i b&# m&#t n&#i gi&#ng x&# trong lòng “t&#m thân phiêu b&#t x&# ng&#i nh&#ng h&#n &# quê nhà”.

Có &# câu chuyện trên đúng về i b&#t k&# ng&#i b&# quê h&#ng x&# s&# ra đi khi đã tr&#ng thành, n&#i chôn rau c&#t r&#n đã ăn sâu vào trái tim. Đó chính là cu&#c đ&#u tranh trong lòng khi màn đêm buông xu&#ng nh&# ng&#i Viết &# Cali nh&# sông H&#ng êm đ&#m x&# Hu&#, hay b&#n B&#ch Đ&#ng nh&#n nh&#p &# Sài Gòn.

V&#a mu&#n &# l&#i đ&# con cái đ&#c h&#c hành trong h&# th&#ng giáo đ&#c thu&#c lo&#i tiên ti&#n nh&#t th&# gi&#i, ki&#m thêm ti&#n, h&#ng môi tr&#ng t&# do c&#a x&# s&# mà b&#n ngã con ng&#i đ&#c tôn tr&#ng l&#i v&#a mu&#n đ&#a con v&#n là ng&#i Việt Nam, nói hai th&# ti&#ng. Mong con nh&# M&# nh&#ng l&#i mu&#n chúng bi&#t khoanh tay chào, ăn c&#m bi&#t m&#i, gọi “đ&#” b&#o “vâng”.

Cách giáo đ&#c và văn hóa ph&#ng Tây th&#ng nu&#t ch&#ng th&# h&# t&#ng lai c&#a nh&#ng ng&#i nh&#p c&#. H&#u h&#t, l&#n lên th&# h&# tr&# s&# không bi&#t n&#i b&# m&# sinh ra &# đâu, th&#m chí xem tivi, báo chí th&#y cách đ&#i x&# b&#t công, chúng s&#n sàng ra đ&#ng bi&#u tình và mang “giá tr&# M&#” áp đ&#t vào chính t&# qu&#c c&#a cha ông. Trong gia đình ki&#u dân hay có nh&#ng cu&#c tranh lu&#n n&#y l&#a, xung đ&#t văn hóa và nh&#ng giá tr&# truy&#n th&#ng mà ph&#n th&#ng thu&#c v&# th&# h&# đã sinh ra trên đ&#t M&#.

Th&# h&# tr&# &#y l&#n lên cùng ba má về thăm Sài Gòn về i ti&#ng Việt lõm bõm. Th&#y chó ch&#y rộng đ&#nh ôm mà không bi&#t có th&# b&# c&#n. Tuy nhiên, các cháu có m&#t n&#n văn hóa “công dân toàn c&#u”. Thuy&#t ph&#c h&# v&# c&#i ngu&#n v&#i tình yêu quê h&#ng thì đó l&#i tr&# thành kho báu mà ng&#i M&# t&#ng “không” cho đ&#t n&#c.

B&# m&# x&# Á châu th&#ng không thích con gái yêu ng&#i da m&#u. Tuy nhiên, cô gái l&#i đ&#c giáo đ&#c “phân bi&#t ch&#ng t&#c là đi&#u c&#m k&#” nên v&#n ôm anh da đen hay M&# Tây C&#. Ph&# huynh đành ng&#m ngùi: “K&# cha chúng mày”.

Ng&#i nh&#p c&# đ&# thành “tù nhân” c&#a nh&#ng giá tr&# mang theo t&# quê h&#ng và b&# giam trong

Những câu chuyện - “Chuyện kỳ lạ ngày”

Tác Giả: Hi&#u Minh

Thứ Ba, 18 Tháng 11 Năm 2008 12:08

“Chuyện kỳ lạ” của thiên đäng väi nhäng giá trị và “giäc mä Mä”. Hòa nhäp không dä mà quên hän nguän gốc thì cũng không thä. Đó chính là sự “lên đänh” trong chính tâm hän nhäng nguän nhäp cä.

Rät nhiäu nguän i sau khi đã có việc làm và thu nhäp nä đänh, bät đäu quen väi cách sống của nguän i bän xä. Họ mua nhà, sắm xe räi các tiän nghi, kéo theo trä läi ngân hàng trong thäi gian 20-30 năm, cuối cùng chính họ không thä ra khỏi vòng quay cuộc sống đó. Sự mất sự tiän đã đäu tän nên họ phải cä giä i y việc làm, kiếm thêm và cuối cùng kết thúc trong cái “bäy bäng vàng” của đäng đä la.

Con cái và täng lai của chúng cũng là nguyên nhân khác đän đän bä mä bä “giäc mä” nä chän này. Đänh cho con học mät hai năm räi vä näc, nhäng họ cũng nhän ra nän giáo däc nä đây là niềm mơ i của bao nguän i nä quê nhà, nên thäi gian trôi đi, nhäng đäa trä i lên và chuyển nä trä vä quê cũng mä theo. Anh bän tôi giä i đäa chúng là “quän giáo” của cha mä nä “thiên đäng”.

Hàng năm, bän năm triäu nguän i Việt tha häng giä i hàng chục tä đä la giúp thân nhân trong näc. Nếu bị täng, kiếm đäc đäng tiän nä näc ngoài, thì tä kiếm giä i vä, thì không ít mä hôi và näc mät, sự đánh giá đäc hät täm lòng của họ väi quê häng. Và cũng nên hiểu thêm näi giäng xä trong tâm can mäi nguän i näi viän xä.

Ai đó mong đän Mä đä häng thä mà không phải làm gì, nên chuän bä túi ngä đä tham gia đám vô gia cä. Đänh họ i lä hay phong bì cho nhanh việc sự kết thúc trong trại giam. Không phải nguän i nhäp cä nào cũng may mắn tìm đäc “giäc mä Mä”. Đät näc này không nghiät nhäng cä họ i cũng rät công bằng cho tät cä mäi nguän i.

Näu không có tài hay chút may mắn có thể thành nguän i sống chui läi, làm nhäng công việc rä mät đä mät ngày kia bä träc xuät. Nguän i chỉ thuê trä công thäp vì dân nhäp cä thân phận, ngôn ngữ yäu, họ i không näm đäc luật pháp, đä bä tä bän cá mäp nuät chäng. Nguän i ta nói, luật pháp Mä rät công minh khi có nhäu tiän thuê luật sư hoặc bị tä...luät. Nếu không, sống näi luật räng tät hän.

Nhä ngày nào mäi đän, đäng trên nóc Trung tâm Kennedy ngäm DC lúc chiều buông, tôi chỉ tänh nhä quê đän nao lòng, khi nhìn mät trä i län phía Tây xa xa và thäm häa sự quay vä. Năm năm

Nhà c M - “C m b y ng t ngào”

Tác Giả: Hi u Minh

Thứ Ba, 18 Tháng 11 Năm 2008 12:08

đã qua, tôi l m hi u chính mình cũng đang vùng v y trong cái “b y vô hình” ch n này. S nh t m t ngày kia, c u con trai tôi cũng s h i đ ng h ng Vi t: “Quý ông là ng i Lào hay Nh t”.

M i l n g i đ i n v quê, câu h i ngh n ngào đ u tiên c a m tôi: “Bao gi đ a các cháu v thăm nhà” ho c: “Con c v , ì nhà c m cháo có nhau h n là gi u sang n i đ t khách. M th ng nh các cháu l m”. B i t m già không còn nhi u th i gian trên trái đ t này, nh ng vì con cái, công vi c và vài th c ám đ n i đây nên tôi l n c n n i lòng “k ì ng i đ i” khi h a li u: “Con s v ”.

M i ngày có hàng tri u ng i mu n đ n n c M nh tôi đã c m thu nào. Ít ai t i “thiên đ ng” l i b đi. Tuy th , khi t i sân bay Dulles, đ ý phía c a xu t c nh cũng th y khá đông ng i. V i m t s ng i, gi c m sang M tìm vàng đôi khi thành ác m ng. V i s khác, không mu n làm “tù nhân” n i đây, nên h quay v tr n gian n i c h ng đ xây thiên đ ng cho chính mình.

Washington DC, 11-2008.